

APARELL PER POSAR ELS PUNTS SOBRE LES IS

No hi ha res més descurat que una carta sense puntuació ni punts sobre les is. El nostre aparell, senzill i sòlid, soluciona aquest inconvenient. Indispensable a les oficines modernes.

Del *Catàleg d'objectes impossibles*, de Jacques Carelman

Posar els punts damunt de les is, posar els punts sobre les is

Puntualitzar, precisar, concretar, dir clarament les coses. També es pot dir *posar les coses al seu lloc* o *anar a pams*.

«La lletra “i”, en la vella escriptura llatina, quedava prou ben determinada perquè no fos confosa amb cap altra amb què fos confegida en escriure; però quan fou adaptada l'escriptura de caràcter gòtic resultà que en trobar-se dues is de costat podien ésser confoses fàcilment amb una u; per evitar-ho s'introduí el costum de posar un punt damunt de la i. La innovació costà d'introduir i donà lloc a discussions i diferències.

Sembla que en iniciar-se la reforma no era un punt, sinó una titlla, el que es posava, que amb el temps ha degenerat fins a convertir-se en un punt.»

Fonts: *Refranyer català comentat*, de Joan Amades

150

? Consultes

Fonts: DSFF, OPTIMOT

Primer d'octubre de 2017, u d'octubre de 2017 o 1 d'octubre de 2017?

En general, per fer referència al primer dia de qualsevol mes, es fa servir el numeral 1. La construcció *primer + de + el nom d'un mes*, formada a partir de l'elisió del mot *dia* ('el dia primer d'un mes determinat') actualment és menys habitual. Per exemple, *L'1 de novembre és Tots Sants*. Convé notar que els dies en les datacions s'escriuen habitualment amb xifres i que, per tant, caldrà apostrofar l'article el davant de la xifra 1.

En el cas que es vulgui fer referència als fets de l'1 d'octubre de 2017 (data que és coneguda amb aquesta denominació, i no amb la forma *el primer d'octubre de 2017*), si es vol fer servir aquesta data en la denominació

d'una via urbana o d'un organisme o entitat, cal recordar que aleshores el numeral s'escriu amb lletres i que cada component de la datació s'escriu en majúscula inicial. Per exemple, *Avui s'inaugura la plaça de l'U d'Octubre. Volen batejar l'ateneu popular amb el nom d'U d'Octubre*.

Finalment, també cal tenir en compte que per esmentar aquesta data concreta, l'1 d'octubre de 2017, es pot fer servir la xifra seguida d'un guionet i la inicial del mes en majúscula: *l'1-O*.

En majúscula o en majúscules

Per indicar que una activitat o un acte té el major grau de prestigi, podeu fer servir el nom majúscula tant en singular com en plural: *música en majúscula* o *música en majúscules*.

Casa dels Mestres o casa dels mestres?

S'escriuen amb majúscula inicial tots els substantius i adjectius que componen el nom de monuments i edificis singulars. Si aquest és el cas, es recomana que s'escriuï aquesta forma amb majúscules inicials: *Casa dels Mestres*.

Vinc d'El Casal o vinc d'El Lledoner?

Si el nom d'una institució, un organisme o un centre va precedit d'un article, i aquest va amb majúscula inicial perquè forma part del nom, en el cas que vagi precedit de qualsevol de les preposicions *a*, *de* o *per* no es fa la contracció. *Vaig a El Lledoner, Vinc d'El Casal*.

Revista llibre o revista-llibre?

Es tracta d'una publicació que és alhora revista i llibre. Aquests compostos s'escriuen separats i sense guionet, de manera que en aquest cas caldria escriure *revista llibre*. Pel que fa al plural, tenint en compte que el segon element està subordinat al primer, l'únic que té plural és el primer, el nucli: *dues revistes llibre*.

En canvi, en els compostos en què hi ha una relació de coordinació, com ara *magistrat*

L'endevinalla

Al número anterior preguntàvem què vol dir **tenir-hi la mà trencada**? La resposta correcta era la **2**. *Tenir molta habilitat i pràctica*. El guanyador ha estat Manel Domènech Mir, seguidor de *L'Estenedor*.

Ara preguntem què vol dir **calbot**?

1. *Cop de mà al cap.*
2. *Mancat de devoció.*
3. *Clapa desproveïda de pèl o de ploma.*
4. *Mitjancer, encobridor, d'amors il·lícits.*

Per concursar, heu d'enviar la resposta de l'endevinalla a mollet@cpl.cat. La persona que l'encerti i guanyi el concurs tindrà de premi la **Dona d'Aigua Vestit de Paraules**, model exclusiu de *L'Estenedor*.

jutge o *alcalde president*, es fa el plural de tots dos components. Per exemple: *magistrats jutges, magistrades jutgesses, alcaldes presidents, alcaldesses presidentes*.

Amunt i crits!

«Usat per a donar ànim en iniciar una tasca i per continuar-la. Té origen en els costums mariners dels vells vaixells de vela. Sovint, durant la maniobra, havien d'estirar feixugues cordes que havien de moure molts homes alhora, i, per seguir un mateix ritme, el capità, el patró o el qui dirigia la feina llençava un crit, repetit diferents vegades a ritme: —*Oooh, hissa! Oooh, upa! Oooh, raixa!* Aquesta feina és pesada i calia reposar sovint; per indicar que anaven a reprendre la tasca el qui dirigia la feina iniciava el treball amb aquesta frase.»

Font: *Refranyer català comentat*, de Joan Amades

Més frases d'encoratjament:

Endavant les atxes! Pit i fora! Salteu sense por! Endavant! Vinga! Amunt i fora!

Webs

- **Infografia Els 15 accents diacrítics.** Unitat de Normalització Lingüística. Diputació de València. Ajuda a memoritzar els accents diacrítics d'una manera visual.

Ajuntament de Mollet del Vallès

CONSORCI PER A LA NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA